

## Visiegroep participatie

*Projectplan*

*Definitieve versie*

12 juni 2020

# 1. Aanleiding

## 1.1 Inleiding

We hebben in onze toekomstvisie de ambitie uitgesproken om in ons beleid ruimte te creëren voor opkomende inwonersinitiatieven. Ook uit het door de raden aangenomen amendement blijkt het belang van samen met stakeholders uitwerking geven aan onze visie. Deze ambitie vraagt een verdere uitwerking.

Wat betekent dit nu en hoe gaan we dit vormgeven? Wat is de rol van bestuurders (in het bijzonder de portefeuillehouders van de beide gemeenten) en welke stakeholders betrekken we hierbij?

### **Verdiepen van de toekomstvisie**

In de lijn van onze visie willen we dit niet als gemeente alleen bedenken, maar samen met onze inwoners. Om die reden kiezen we voor visiegroepen waarin naast ambtelijke vertegenwoordigers ook vertegenwoordigers uit de samenleving deelnemen. Met elkaar gaan zij voorstellen en adviezen doen aan de colleges en raden over de wijze waarop participatie in de breedste zin van het woord vorm en inhoud krijgt in de nieuwe gemeente Maashorst. Concreet betekent dit dat we de volgende groepen instellen:

- Visiegroep participatie;
- Visiegroep economie;
- Visiegroep zorg;
- Visiegroep wonen;
- Visiegroep buitengebied.

Iedere visiegroep gaat aan de slag met het uitwerken van de wijze waarop de nieuwe gemeente vorm en inhoud geeft aan de in de toekomstvisie omschreven ambities. Samen doen staat hierbij centraal.

### **Projectplan**

In dit projectplan staat omschreven met welke opdracht de werkgroep van start gaat, wat het beoogde resultaat is, hoe de groep te werk gaat, welke stakeholders op welke wijze worden betrokken en wanneer welke resultaten worden opgeleverd. Deze projectplannen worden besproken met de beide raden. Ook begeleidt deze visiegroep de (voorbereiding op de) besluitvorming rondom dit vraagstuk. Het is niet de bedoeling aan de voorkant al teveel beperkingen op te leggen aan deze visiegroepen. We staan juist open voor allerlei nieuwe ideeën en experimenten, mogelijk zelfs al op weg naar de herindeling.

## 1.2 Uitgangspunten

### **Toekomstvisie**

In de toekomstvisie is in hoofdstuk 5 een visie op participatie in de nieuwe gemeente opgenomen. Hierin staat 'samen denken, samen doen' centraal en "als het je raakt praat je mee".

*Maashorst agenda*

De in de raad gekozen volksvertegenwoordigers maken samen met de inwoners en maatschappelijk middenveld een agenda met maatschappelijke thema's voor de gemeente Maashorst.

#### *Inwoners maken de gemeenschap*

We maken in ons beleid ruimte voor opkomende inwonersinitiatieven. De inwoners krijgen de ruimte om samen dingen te regelen maar ook mee te denken en doen in grotere betekenisvolle projecten. Raadsleden houden een oogje in het zeil.

#### *Inwoners doen mee*

De gemeente waardeert de ervaring, kennis, kunde en ideeën van inwoners en wil deze meer gebruiken bij het maken van plannen en beleid. We zoeken slimmere en effectievere manieren om zoveel mogelijk groepen inwoners te vinden, binden en verbinden. De gemeente spant zich tot het uiterste in om inwoners en ondernemers die direct geraakt worden te informeren en betrekken.

#### *Leren en samenwerken met elkaar*

Het samenspel tussen inwoners, organisaties en gemeente blijft in beweging. Er is een recht om de gemeente uit te dagen en we leggen de rode loper uit voor inwoners die gemeentelijke taken beter of goedkoper kunnen uitvoeren. We staan open voor ideeën en suggesties die bijdragen aan het realiseren van onze doelen.

#### *Goede buur*

De gemeente staat in houding en gedrag echt open voor ideeën en zorgen. We denken mee over oplossingen.

### **Participatietraject**

Het uitgebreide participatietraject heeft geleid tot de Toekomstvisie gemeente Maashorst en het Plan van Aanpak Fase 3 Ontwerpfase. Tijdens dit traject zijn de contacten met de initiatiegroepen versterkt en zij denken mee over de vervolgstappen.

## **1.3 Vertrekpunt**

### **Beleid**

Naast bovengenoemde elementen uit de toekomstvisie zijn de diverse (beleids)stukken relevant voor deze visiegroep. Hieronder volgt een opsomming. De documenten staan op een centrale plek verzameld.

#### *Landerd*

Beleidsnotities:

- a. Beleidsnotitie inwonersparticipatie in Landerd (raadsbesluit 30 januari 2020) inclusief stroomschema maatschappelijke agenda
- b. Raadsbesluit & amendement beleidsnotitie inwonersparticipatie in Landerd 30 januari 2020
- c. Samen Landerd Samen Beter (raadsbesluit 8 december 2016 en raadsinformatiebrief raadsvergadering 27 september 2018) en Leergeschiedenis Samen Landerd samen beter (raadsbesluit 12 december 2019).

Dorpsplannen:

- d. Schaijk een werelddorp. Het hart van de Maashorst. (16 april 2018). Aangeboden door "De Toekomst van Schaijk".
- e. Reek: Goed voor mekaar! (mei 2015)

- f. Reek: Werkstructuur en procesafspraken van de Stichting Dorpsontwikkeling Reek (4 september 2017).
  - g. Dorpsplan Zeeland; Samen werken, samen bouwen aan een leefbaar dorp. (2016/2017)
- De dorpen actualiseren momenteel hun huidige plannen.

Raadsconferentie 21 & 22 september 2018 Nieuw Schaijk (tafelgesprekken met drietal initiatieven en kennismaking 7 rollen van de raad)

#### *Uden*

- Aanpak en agenda Sociale Adviesraad 2020
- Aanpak gebiedsplatforms
- Evaluatie gebiedsplatforms
- Udenaar deToekomst
- Udense Kracht: initiatieven van ons als inwoners
- Prestatieafspraken Udenfonds vanaf 2020
- Evaluatie Udenfonds 2018 – 2019
- Participatie in Uden
- Participatie pilot Lankes
- Participatie Centrum
- Participatie gemeente Maashorst i.o.
- De ontwikkeling van burgerparticipatie in Uden

#### **Bestaande activiteiten**

De onderstaande activiteiten, organisaties en platforms zijn relevant voor deze visiegroep

#### *Landerd*

- Zorgcoöperaties Reek, Schaijk en Zeeland .
- Dorpsinitiatiefgroepen
  - o Initiatief Zeeland
  - o De Toekomst van Schaijk
  - o Stichting dorpsontwikkeling Reek
- Samen Landerd Samen Beter (programma)

#### *Uden*

- Adviesraad Sociaal Domein
- Doorontwikkeling Gebiedsplatforms/wijkraden
- Udenaar deToekomst
- Udenfonds
- Doorontwikkeling aandachtswethouders / gebiedswethouders
- Gebiedscoördinatoren

#### **Wensen en mogelijkheden om gezamenlijk te ontwikkelen:**

- Maatschappelijke agenda
- Vorming participatiefonds (Maashorstfonds)
- Stimuleren samenwerking/samenvoeging adviesraden sociaal domein
- Betrekken jeugd via Kindertrendrede ( zie website: kindertrendrede.nl)
- Kinderraad
- Digitale burgerparticipatie
- Diverse werkgroepen en visiegroepen herindeling (zie paragraaf 2.9)

#### **Inbreng participatiegeledingen (de stakeholders)**

Door de diverse participatiegeledingen (dorpsraden, dorpsinitiatieven, gebiedsplatforms, wijkraden etc) is op 2 maart 2020 in Odiliapeel een bijeenkomst gehouden waarin is geïnventariseerd wat zij willen in het verdere proces.

De bijeenkomst van de participatiegeledingen heeft geleid tot de volgende 10 bespreekthema's:

**1. Gebruik/inventariseer wat er al is**

Door bijvoorbeeld:

- a. Rondje langs de velden: informatie ophalen bij de participatiegeledingen
- b. Gebiedsplatformen laten kijken naar hun ervaringen sinds hun laatste evaluatie (2 jaar geleden)
- c. Focus vooral op de rolafbakening: vertegenwoordigend/verwijzend/loket-functie

**2. Bekendheid van participatiegeleding**

Wat kan de overheid doen om de bekendheid van bv. een gebiedsplatform te verbeteren onder de inwoners/gebruikers van het betreffende gebied.

**3. Ambitie**

- a. Wat is de ambitie van elke participatiegeleding?
- b. Wat is de ambitie van de gemeente Maashorst i.o.?
- c. Wat betekent dit voor de gezamenlijke ambitie?

**4. Verbindende rol (van overheid/platform + samenwerking (aparte sessie!))**

Hoe doorbreken we de grootschaligheid van gebiedsplatformen? Hoe kan een gebiedsplatform functioneren bij dergelijke grootschalige gebieden waarbij de overheid haar aandacht verdeelt over deze gebieden i.p.v. in een gebied.

**5. Overheid als betrouwbare partner in het anticiperen, vooruitzien door een participatiegeleding**

Gemeente zou een platform/dorpsraad in positie moeten brengen en houden door tijdig haar plannen en projecten in het betreffende gebied te communiceren met de participatiegeleding.

**6. Samen werkende weg een participatie-toolkit te ontwikkelen**

Voorwaarde: lerende houding bij de overheid door b.v. samen met de participatiegeledingen de leercyclus te hanteren bij onderwerpen.

**7. Gemeente heeft aandacht voor belang van eigenaarschap bij burgers**

Door b.v.

- a. Veiligheid willen verhogen met WhatsApp/buurt App
- b. Wethouder Sociale Zaken draagt bij aan versterking van zorgconstructies, mantelzorg in de wijk

Dit vereist wel goede samenwerking. Daar lijkt nu voldoende momentum voor te zijn. Bedenk dat Draagvlak en Belang randvoorwaarden zijn voor het succes van een initiatief.

**8. Stel proces-/werkstructuur op voor lokale initiatieven**

Wat te doen met gemeentebrede (of bredere) initiatieven? Hoe past dit bij de proces/werkstructuur met de participatiegeledingen?

9. **Zorg voor een laagdrempelige toegang tot participatie**
10. **Maak E-participatie mogelijk**

## 2. Opdracht en resultaat

### 2.1 Opdracht

De visiegroep gaat aan de slag met het uitwerken van de wijze waarop de nieuwe gemeente vorm en inhoud geeft aan de in de toekomstvisie omschreven ambities. “Samen denken samen doen” is uitgangspunt. De route naar een participatievisie staat centraal. De participatievisie zelf is daarvan een resultante.

De visiegroep begeleidt het proces met de participatiegeledingen en de (voorbereiding op de) besluitvorming.

### 2.2 Resultaat

De visiegroep levert de volgende resultaten op:

1. Oefening in cultuur (gedrag) van omgaan met participatiegeledingen
2. Een notitie met uitgangspunten en criteria voor participatie
3. Een transparante leidraad over de wijze waarop met de participatiegeledingen wordt omgegaan
4. Een door beide raden vastgesteld overdrachtsdocument met de ambitie en te formuleren beleid door de nieuwe gemeente Maashorst. Het overdrachtsdocument is tot stand gekomen met en wordt onderschreven door de participatiegeledingen.
5. Een publieksvriendelijke versie van het ambitieniveau (in duidelijke en begrijpbare taal voor inwoners)

### 2.3 Afbakening

Wie het raakt praat mee. Participatiegeledingen en gemeente zijn samen verantwoordelijk voor het te behalen resultaat. De gemeente is procesbegeleider en faciliteert met middelen en kennis.

In de voorbereidingen om tot het genoemde resultaat te komen, heeft participatie een sterke relatie met de andere visie- en projectgroepen die in het kader van de herindeling zijn gestart. Deze dwarsverbanden zullen gedurende het traject van de gemeentelijke herindeling voortdurend gelegd moeten worden. Enkele voorbeelden:

- De wijze waarop participatie vorm krijgt in de nieuwe gemeente heeft ook consequenties voor de wijze waarop gewerkt gaat worden, de cultuur en processen van de nieuwe organisatie. Dit wordt opgepakt door de werkgroep Organisatie en Cultuur. De verwachtingen die in het kader van de visiegroep Participatie uitgesproken worden, zullen belegd moeten worden in de werkgroep Organisatie en Cultuur. Dit wordt nader beschreven in par. 2.9.
- Om inwoners breed te betrekken en te bereiken bij het formuleren van de ambities is communicatie nodig. Hiervoor wordt afstemming gezocht met de werkgroep Communicatie.
- Participatiebeleid kan gevolgen hebben voor de inrichting en procesvorming van planning & control.

## 2.4 Stappen en planning

### Stappen

De gemeente is verantwoordelijk voor de proces-aanpak. Uit gesprekken met vertegenwoordigers vanuit participatiegeledingen blijkt dat zij behoefte hebben aan ondersteuning en structuur om het proces goed te doorlopen. Zij willen zich met elkaar en samen met de gemeente inzetten om een goed functionerend participatiebeleid in de gemeente Maashorst te realiseren.

Uitgangspunt blijft co-creatie. We zetten de volgende stappen :

- Ook voor de uitwerking van de toekomstvisie geldt: wie het raakt praat mee. We starten daarom met een aantal sessies met participatiegeledingen/initiatiefgroepen over hoe we dit proces verder in kunnen richten (inspiratiesessies)
- De uitkomsten hiervan worden gebundeld en de resultaten en conclusies worden in totaliteit teruggekoppeld aan de participatiegeledingen/deelnemers.
- We houden vervolgens een gezamenlijke toekomstsessie (met als basis de uitkomsten van de inspiratiesessies). Resultaat van de toekomstsessie zijn uitgangspunten en criteria voor de invulling van het participatiebeleid in de gemeente Maashorst.
- De uitgangspunten en criteria worden opgenomen in een overdrachtsdocument voor de nieuwe raad.

Omdat het een proces is van co-creatie, inspiratie en innovatie kunnen we slechts de contouren van de te nemen stappen schetsen. Het is een organisch proces waarbij elke stap leidt tot een volgende. Gedurende het proces blijven we aandacht houden voor draagvlak en een evenwichtige afvaardiging vanuit de diverse participatiegeledingen.

Idealiter worden de wederzijdse ambities, uitgangspunten en criteria in het voorjaar 2021 geformuleerd. Deze kunnen door de politieke vertegenwoordigers worden gebruikt in de aanloop naar de verkiezingen in november 2021.

Participatie stopt niet op de herindelingsdatum van 1 januari 2022.

De visiegroep participatie blijft tot 1 januari 2023 in stand om te borgen dat participatie is ingebed in de nieuwe lijnorganisatie gemeente Maashorst (vanaf 1-1-2022), waarbij een wethouder participatie in zijn/haar portefeuille heeft.

### Planning

| Wanneer              | Wat                                                                                                                                                              |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9 april 2020         | Het Gezamenlijk College informeren over de stand van zaken                                                                                                       |
| Voorjaar 2020        | Bespreken en vaststellen projectplan visiegroep participatie door gezamenlijke colleges                                                                          |
|                      | Vastgesteld projectplan ter kennisgeving naar de raden                                                                                                           |
| Vanaf maart 2020     | Overleg vertegenwoordigers samenleving over toekomst participatie                                                                                                |
| April – oktober 2020 | Vorbereidingen treffen voor het organiseren van sessie over toekomst participatie door vertegenwoordiging participatiegeledingen en vertegenwoordiging werkgroep |
| Oktober 2020         | Inspiratiesessie met wijkplatforms (externe begeleiding): ambities, kansen en knelpunten                                                                         |
| Oktober 2020         | Inspiratiesessie met overige participatiegeledingen (externe begeleiding): ambities, kansen en knelpunten                                                        |

|                                    |                                                                                                |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>November 2020</b>               | Terugkoppeling resultaten inspiratiesessie en conclusies                                       |
| <b>Januari 2021</b>                | Toekomstsessie met inwoners/participatiegeledingen                                             |
| <b>1<sup>e</sup> kwartaal 2021</b> | Formuleren ambities, uitgangspunten en criteria voor omgaan met diverse participatiegeledingen |
| <b>uiterlijk december 2021</b>     | Overdrachtsdocument Participatiebeleid gemeente Maashorst (ter vaststelling voor de raden)     |
| <b>3 januari 2022</b>              | Vaststellen participatiebeleid door gemeenteraad Maashorst                                     |
| <b>Gedurende 2022</b>              | Uitwerken aanpak op basis van vastgestelde beleid                                              |
|                                    |                                                                                                |

## 2.5 Samenstelling en werkverdeling

| Visiegroep lid            | Functie/organisatie          | Rol/ verantwoordelijkheid binnen visiegroep                |
|---------------------------|------------------------------|------------------------------------------------------------|
| <b>Henk Hellegers</b>     | Portefeuillehouder Uden      | Bestuurlijk opdrachtgever                                  |
| <b>Moritz Böhmer</b>      | Portefeuillehouder Landerd   | Bestuurlijk opdrachtgever                                  |
| <b>Marcel Hermans</b>     | Griffier Uden                | Ambtelijk voorzitter visiegroep, afstemming klankbordgroep |
| <b>Elsa Weijenberg</b>    | Griffier Landerd             | Lid visiegroep, afstemming klankbordgroep                  |
| <b>Chris Remmen</b>       | Strategisch adviseur Landerd | Lid (tot 1 juli 2020)                                      |
| <b>Mariko van Ojen</b>    | Communicatie adviseur        | Lid/Adviseur vanuit werkgroep communicatie                 |
| <b>Ilse Brekelmans</b>    | Communicatie adviseur        | Lid                                                        |
| <b>Externe deskundige</b> | Participatie-deskundige      | Creatief brein/penvoerder/(iemand met visie)               |
|                           |                              |                                                            |

De ambtelijk vertegenwoordigers van de visiegroep bereiden de bestuurlijke bijeenkomsten voor.

Vertegenwoordigers vanuit de participatiegeledingen zijn geen actief lid van de visiegroep, maar worden wel actief betrokken in de voorbereidingen en als gesprekspartner.

Aandachtspunt bij de samenstelling van de visiegroep is de wijziging van de (aandachtsgebieden en personen van de) deelnemers per 1 januari 2022. De overdracht van de opgedane kennis moet worden geregeld. Essentieel voor de borging van participatie in de nieuwe gemeente is dat participatie een prominente plek krijgt in de structuur en werkwijze van de nieuwe organisatie. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met de werkgroep Organisatie & Cultuur.

## 2.6 Participatie

De visiegroep werkt samen met de participatiegeledingen. De visiegroep houdt regie op de stappen in het proces.

De griffiers stemmen de stappen in het proces regelmatig af met een klankbordgroep bestaande uit een afvaardiging vanuit de participatiegeledingen. Gedurende het proces blijven we aandacht houden voor draagvlak en een evenwichtige afvaardiging vanuit de diverse participatiegeledingen. Wanneer zij dit nodig vinden worden bijeenkomsten met hun achterbannen georganiseerd.

Om te voorkomen dat gedurende het proces groepen of ideeën worden gemist wordt samen met de participatiegeledingen/initiatiegroepen eerst een zogenaamde stakeholdersanalyse gemaakt, waarbij in beeld wordt gebracht:

- welke interne en externe belanghebbenden er zijn
- welke rollen de diverse belanghebbenden hebben
- wanneer, van wie en welke betrokkenheid nodig is

## 2.7 Doorlooptijd

De visiegroep is gestart na vaststelling van het plan van aanpak voor de ontwerpfase gemeente Maashorst. De planning is mede afhankelijk van de dynamiek bij de participatiegeledingen. Dit is namelijk een hele grote groep.

Om het belang van dit thema aan te geven en te borgen dat de ambities en afspraken de nodige aandacht vasthouden, ook in de drukte rondom de opstart van een nieuwe gemeente, is het voorstel om in ieder geval de visiegroep participatie tot 1.1 2023 in stand te laten. De visiegroep kan in 2022 bijvoorbeeld aandacht besteden aan opleiding en training om de cultuuromslag bij alle partners te versterken.

## 2.8 Capaciteit en middelen

Raming uren leden visiegroep: gemiddeld 4 uur per week

Externe begeleiding: o.a. gespreksleiding van de bijeenkomsten, extern deskundige op gebied van participatie.

Inzet andere werkgroepen: o.a. communicatie/uitnodigingen

Er zijn naar verwachting middelen nodig voor

- Inhuur externe ondersteuning visiegroep en inspiratiesessies.
- Avonden met stakeholders (extern gespreksleider, communicatie-uitingen, locatie, catering), raming € 30.000
- Inspiratiesessie met wijkplatforms onder externe begeleiding (ambitie, kansen, knelpunten)
- Inspiratiesessies met overige participatiegeledingen (ambitie, kansen, knelpunten)
- Toekomstsessie met inwoners/participatiegeledingen
- Kindertrendrede, raming € 5.000
- Actief kijken in, raming € 10.000
- Introductie digitale burgerparticipatie (bijv. app), raming € 20.000  
Een app is een modern middel om snel en op vernieuwende wijze inwoners te bereiken en te betrekken
- Inwonerbijeenkomst, raming € 20.000  
Aan einde van het traject of bij de start van de nieuwe gemeente een grote inwonerbijeenkomst organiseren (soort G-1000) om op andere manier resultaten en voortgang te delen met alle inwoners Een dergelijke bijeenkomst gaat alle thema's uit de toekomstvisie. Dit kan de aanzet zijn voor een maatschappelijke agenda.

## 2.9 Belanghebbenden

De belanghebbenden worden in beeld gebracht d.m.v. een stakeholdersanalyse.

De gezamenlijke colleges stellen de opdracht van de visiegroep vast. De beide portefeuillehouders nemen deel aan de bestuurlijke overleggen van de visiegroep. Colleges en raden ontvangen voortgangsinformatie. De raads werkgroep Raad en Participatie wordt betrokken bij de voorbereidingen om tot besluitvorming in de raad te komen.

De visiegroep participatie heeft relaties met nagenoeg alle visie- en werkgroepen:

- Werkgroep organisatie en cultuur, omdat als de wens/ambitie is om meer met participatiegeledingen van onderaf te doen, dit ook een andere houding/gedrag/etc van de organisatie vraagt.
- Werkgroep dienstverlening
- Werkgroep Communicatie
- Visiegroep Economie
- Visiegroep Buitengebied
- Visiegroep Zorg
- Visiegroep Wonen
- Raads werkgroep Raad en Griffie, sub-werkgroep Raad en participatie, omdat de werkwijze en/of bewustzijn van de gemeenteraad wordt afgestemd op de ruimte die participatiegedingen krijgen.

Overleg en afstemming met de diverse werk- en visiegroepen vindt plaats afhankelijk van het onderwerp. Vanuit het projectbureau is er structureel een afstemmingsoverleg met voorzitters van de werk- en visiegroepen.

## 3.6 Medezeggenschap

Niet direct van toepassing. De nieuwe participatievisie heeft ook effect op de werkwijze en inrichting van de nieuwe organisatie. Deze wordt nader uitgewerkt door de werkgroep Organisatie. De relatie met medezeggenschap ligt bij/via de werkgroep Organisatie.

## 3.7 Vervolg

De opdracht is voltooid zodra

- een interactief proces met stakeholders doorlopen is, waarbij
- het resultaat van het proces duidelijk is, zijnde
- een heldere omschrijving van de betekenis van participatie in de nieuwe gemeente, waaronder
- de werkwijze, de 'rode loper' voor initiatieven vanuit etc
- het participatiebeleid (door de nieuwe raad) is vastgesteld
- de benodigde cultuuromslag is 'uitgerold' naar de partners

Participatie wordt na 1-1-2023 weer onderdeel van en heeft een plek in de organisatie filosofie & structuur van de nieuwe gemeente Maashorst.

## Documenten (te vinden via ....)

### *Landerd*

1. Beleidsnotitie inwonersparticipatie in Landerd (raadsbesluit 30 januari 2020) inclusief stroomschema maatschappelijke agenda
2. Raadsbesluit & amendement beleidsnotitie inwonersparticipatie in Landerd 30 januari 2020
3. Samen Landerd Samen Beter (raadsbesluit 8 december 2016 en raadsinformatiebrief raadsvergadering 27 september 2018) en Leergeschiedenis Samen Landerd samen beter (raadsbesluit 12 december 2019).

### Dorpsplannen:

4. Schaijk een werelddorp. Het hart van de Maashorst. (16 april 2018). Aangeboden door "De Toekomst van Schaijk".
5. Reek: Goed voor mekaar! (mei 2015)
6. Reek: Werkstructuur en procesafspraken van de Stichting Dorpsontwikkeling Reek (4 september 2017).
7. Dorpsplan Zeeland; Samen werken, samen bouwen aan een leefbaar dorp. (2016/2017)
8. Raadsconferentie 21 & 22 september 2018 Nieuw Schaijk (tafelgesprekken met drietal initiatieven en kennismaking 7 rollen van de raad)

### *Uden*

9. Aanpak en agenda Sociale Adviesraad 2020
10. Aanpak gebiedsplatforms
11. Evaluatie gebiedsplatforms
12. Udenaar deToekomst
13. Udense Kracht: initiatieven van ons als inwoners
14. Prestatieafspraken Udenfonds vanaf 2020
15. Evaluatie Udenfonds 2018 – 2019
16. Participatie in Uden
17. Participatie pilot Lankes
18. Participatie Centrum
19. Participatie gemeente Maashorst i.o.
20. De ontwikkeling van burgerparticipatie in Uden